

Utlåtande 2003:69 RIII (Dnr 319-1657/2003)

Principöverenskommelse om genomförande av Danvikslösen

Hemställan från gatu- och fastighetsnämnden

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Principöverenskommelse om genomförande av Danvikslösen
godkänns.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Ärendet

Gatu och fastighetsnämnden samt Nacka kommun tog under sommaren 2001 beslut om inriktning för infrastrukturlösningar för väg och spårtrafik i området kring Danvikstull och Lugnet. Den 11 juni 2002 beslutade gatu- och fastighetsnämnden att en förhandling om Danvikslösen, d.v.s. genomförandet av vägtunnel genom Henriksdalsberget med anslutande trafikplatser samt Tvärbana Ost, skulle göras. Uppdraget har hittills resulterat i ett förslag till principöverenskommelse med Nacka och Landstinget.

I korthet innebär överenskommelsen följande. Parterna skall i samverkan fortsätta planeringen så att byggstart kan ske våren 2005. Senast i juli 2004 skall avtal om finansiering och genomförande tecknas. Sicklaplaneringens politiska ledningsgrupp skall ha tjänstemän som ingår i styrgruppen för Danvikslösen.

Sammantaget beräknas kostnaderna för vägtunnel genom berget, Henriksdal inklusive överdäckning samt Lugnets trafikplats med anslutningar till 1 100 mnkr. Därutöver tillkommer en ombyggnad av Henriksdals reningsverk som skall belasta projektet om 200 mnkr. Den diskuterade

som skall belasta projektet om 200 mnkr. Den diskuterade flyttningen av Stockholm Vattens Sicklaanläggning ingår inte i detta. SL bekostar hela utbyggnaden av Tvärbanan om ca 700 mnkr vilket dock förutsätter en statlig finansiering till 50%.

Hela projektet förutsätter statlig finansiering till en väsentlig del. I den kommande förhandlingen när de slutliga kostnaderna som återstår efter det att statliga medel tillförts skall dessa fördelas efter den nytta som respektive kommun har av projektet. De gemensamma utrednings- och projekteringskostnaderna kommer att fördelas enligt principen att Stockholm och Nacka står för 40% vardera och Landstinget för 20%.

Remisser

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att komma vidare i detta, för Hammarby Sjöstad och för regionen, strategiska infrastrukturprojekt.

Grunderna för kostnadsfördelningen på sikt, i avtalet formulerat "nyttan" är ett mycket vagt begrepp som kan medföra att Stockholm får stå för huvuddelen av de prognosticerade kostnaderna. De största närliggande bostadsområdena ligger inom Stockholms gränser och det blir sannolikt komplicerat att avgöra nyttan utifrån trafikflöden från de olika kommunerna. Det är därför av stor vikt att avtalen som fastslår kostnadsfördelningen är klara innan staden förbinder sig att investera i projektet innan avtalen. Avtalet har förtydligats i denna del i enlighet med de intentioner som förevarit.

Sammantaget anser stadsledningskontoret att principöverenskommelsen, efter förtydligandet kan godkännas.

Mina synpunkter

Stockholm växer genom att många människor och företag vill bo och verka i staden. Detta glädjer såväl som ställer stora krav på utökning av bostäder och infrastruktur. En bred majoritet i staden satsar nu på att bygga bostäder och utveckla Stockholm. Ambitionen är också att satsningar på bostadsområden måste gå hand i hand med lösningar av transport och infrastruktur.

Genomförandet av Danvikslösen är en av de viktigaste satsningarna på infrastruktur för hela Stockholmsregionen. Projektet skapar helt nya färdvägar för kollektivtrafik i och med att tvärbanans sträckning kan fortsätta över till Södermalm. Samtidigt ökar framkomligheten och kapaciteten för gång-, cykel- och biltrafik.

Projektet innebär även en sammanlänkning mellan Nacka och Stockholm som bidrar till att sudda ut den fysiska kommungränsen. Förutom bättre kommunikationer leder Danvikslösen också till att ytterligare 1 100 lägenheter kan byggas i Stockholm.

Med hänvisning till ovanstående förordar jag att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Principöverenskommelse om genomförande av Danvikslösen godkänns.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) enligt följande.

Att Danvikslösen nu genomförs är av stor vikt för Stockholm och Nacka, och därmed av stor betydelse för en av stockholmsregionens viktiga utvecklings- och tillväxtområden. Det är dock angeläget att ytterligare poängtera vikten av att staten också tar sitt ekonomiska ansvar för utvecklingen av Stockholms infrastruktur. Mot bakgrund av tidigare erfarenheter gällande betydelsefull infrastruktur i stockholmsregionen finns det all anledning att understryka detta. De positiva effekter som Danvikslösen medför riskerar att gå förlorade om staten backar från sitt ansvar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Principöverenskommelse om genomförande av Danvikslösen godkänns.

Stockholm den 27 augusti 2003

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Roger Mogert

Anette Otteborn

Särskilt uttalande gjordes av *Kristina Axén Olin*, *Rolf Könberg* och *Peter Lundén-Welden* (alla m), *Ann-Katrin Åslund* och *Madeleine Sjöstedt* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (m) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Christopher Ödmann* (mp) enligt följande.

Mycket i principöverenskommelsen är bra bl.a. för att öka kollektivtrafiken, men det finns också andra intressen som måste vägas in i de framtida planerna. Ett av dessa intressen är Henriksdals reningsverk, beläget inte långt från Danvikstull, som är ett av Sveriges största reningsverk och ingår i Stockholm Vatten AB. Verket är till största delen insprängt i berg och renar avloppsvatten från framför allt centrala och södra Stockholm samt kommunerna Nacka, Tyresö, Haninge och Huddinge.

Verkets framtida utveckling och expansion är en viktig förutsättning för att Stockholm ska kunna växa. Det är därför viktigt att verket även i framtiden får möjlighet att utvecklas inom t.ex. slamhantering och biogas. Bland annat kommer sannolikt utbudet och efterfrågan att öka på biogas vilket kan kräva ytterligare investeringar, markplats och transportvägar och då krävs även skyddsavstånd för explosionsrisk, buller, lukt mm.

Det är därför viktigt att man i de fortsatta planerna vad gäller bostadsbyggande i närområdet tar hänsyn till att det finns en betydande industriverksamhet som behöver utrymme och skyddsavstånd för att kunna utvecklas. Lukt och slamtransporter kommer alltid vara förknippade med avloppsreningsverk som Henriksdal.

ÄRENDET

Gatu- och fastighetsnämnden beslutade den 22 april 2003 att

1. för sin del godkänna principöverenskommelsen med Nacka och Landstinget om Danvikslösen
2. underställa beslutet kommunfullmäktiges godkännande.

Gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 april 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Gatu- och fastighetsnämnden och Nacka kommun tog var för sig sommaren 2001 beslut om inriktning för infrastrukturlösningar för väg- och spårtrafik inom området kring Danvikstull och Lugnet. Grundtanken var att omdana trafikplats Henriksdal och att förlägga Värmdöleden i tunnel genom Henriksdalsberget. Vidare utredningar följde och gatu- och fastighetsnämnden beslutade 11 juni 2002 resp Nacka kommunstyrelse 25 november 2002, att driva projektet vidare och att härför träffa erforderliga överenskommelser med berörda parter. Nu föreligger ett förslag till principöverenskommelse mellan Nacka, Landstingen och Stockholm.

Principöverenskommelse om genomförande av Danvikslösen

Förslaget till principöverenskommelse, se ärendeakten, innebär i korthet att parterna; d.v.s. staden, Nacka kommun och Landstinget är överens om

- att i samverkan fortsätta planeringen så att byggstart för
- projektet kan ske våren 2005
- att starta plan- och tillståndsarbete så att tidplan kan hållas samt
- att senast i juli 2004 ha tecknat erforderliga avtal om finansiering och genomförande.

Tidplan

April – dec 2003	Förhandlingar med staten om medfinansiering.
Våren 2003	Start för plan- och tillståndsarbete.
Juli 2004	Finansieringen låses i nya avtal mellan parterna.
Våren 2005	Byggstart för infrastrukturen samt ombyggnaden av Henriksdals reningsverk.
2008	Byggstart för bostäder och arbetsplatser som berörs av nuvarande Värmdöleden.
Våren 2009	Vägtunneln öppnas och Tvärbanan klar.
2011-2013	Inflyttning i bostäder och arbetsplatser.

Samordning

Sicklaplaneringens politiska ledningsgrupp ska genom tjänstemännen i Styrgruppen för Danvikslösen styra projektet. Samordnade upphandlingar genomförs av Stockholms gatu- och fastighetsnämnden som upphandlande enhet om inte annat

holms gatu- och fastighetsnämnden som upphandlande enhet om inte annat överenskommes.

Kostnader

Henriksdal inkl överdäckning (Danvikstull)	420 Mnkr
Vägtunnel genom berget	360 Mnkr
Lugnets trafikplats inkl anslutningar	<u>+ 320 Mnkr</u>
Summa	1 100 Mnkr

Ombyggnad av Henriksdals reningsverk som ska bäras av projektet	<u>+ 200 Mnkr</u>
Summa	1 300 Mnkr

SL står ensamt för hela kostnaden för Tvärbanan, 700 Mkr varav 50% är statsbidrag.

Finansiering

Projektet förutsätter statliga medel till en väsentlig andel. Den kostnad för projektet som återstår när statliga medel tillförts ska fördelas mellan Stockholm och Nacka enligt den nytta som resp kommun har av projektet.

Gemensamma utrednings- och projekteringskostnader ska fördelas enligt principen:

Stockholm 40% Nacka 40% Landstinget 20%

Tvärbanan under Danvikskanalen

Tvärbanans dragning ska ske i en tunnel under Danvikskanalen. Tidigare diskuterades även ett ytalternativ över Danviksbron, men det har förkastats främst på grund av problem med broöppningar som skapar köer för spårtrafiken. En kompletterande trafikutredning har visat att tunnellsöningen även medger en framtida anslutning av spårväg från Kvarnholmen.

Lukt från Henriksdals reningsverk

En kompletterande utredning om luktspridning från rötamrarna på reningsverket har gjorts. Den visar att avståndet mellan planerade bostäder och luktkällorna är tillräckligt för att luktproblem inte kan uppstå för bostadsbebyggelsen.

Kontorets synpunkter

Utöver projektets fördelar för kollektiv-, gång- och biltrafik och dess sammanlänkning av Nacka och Stockholm är projektet en förutsättning för att ytterligare 1 100 lägenheter kan byggas i Stockholm (oförändrad vägsträckning medger 1 300 lgh och 65 000 m² kontor; Danvikslösenprojektet medger 2.400 lgh och 50 000 m² kontor). Det är ett rejält tillskott av nya bostäder.

Tvärbanans dragning i tunnel under Danvikskanalen var det alternativ som gatu- och fastighetsnämnden förordade i sitt remissvar till SL rörande Tvärbana ost. Det är positivt att detta alternativ nu är bestämt.

Projektet förutsätter statlig finansiering. De intäkter projektet genererar i form av exploateringsintäkter från bostäder och arbetsplatser i Stockholm och Nacka täcker inte projektets kostnader. Man kan inte förutsäga hur stor andel statlig finansiering projektet kommer att tillföras, därför kan parterna inte ännu göra upp om inbördes fördelning av återstående kostnader. Överenskommelsen anger att senast i juli månad år 2004, dvs om ett drygt år ska Stockholms resp Nackas andel slås fast i nya avtal och då ska kostnaderna fördelas i proportion till resp parts nytta. Fördelningen av utrednings- och projekteringskostnader innebär att Stockholm står för 40%. Projektet förlorar inte tid eftersom detaljplaneläggning, järnvägsplanearbete mm startas nu. Parterna förbinder sig att följa tidplanen. Att gatu- och fastighetsnämnden ska vara upphandlande enhet för samordnade upphandlingar är bra då projektorganisationen för Hammarby Sjöstad redan finns och har stor upphandlingskompetens. Kontoret föreslår att gatu- och fastighetsnämnden för sin del godkänner förslaget till överenskommelse och underställer beslutet kommunfullmäktiges godkännande.

REMISSER

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, daterat 26 maj 2003, har i huvudsak följande innehåll.

Stadsledningskontorets synpunkter

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att komma vidare i detta , för Hammarby Sjöstad och för regionen, strategiska infrastrukturprojekt.

Grunderna för kostnadsfördelningen på sikt, i avtalet formulerat "nyttan" är dock ett mycket vagt begrepp som kan medföra att Stockholm får stå för huvuddelen av de prognosticerade kostnaderna. De största närliggande bostadsområdena ligger inom Stockholms gränser och det blir sannolikt komplicerat att avgöra nyttan utifrån trafikflöden från de olika kommunerna. Det är därför av stor vikt att avtalen som fastslår kostnadsfördelningen är klara innan staden förbinder sig att investera i projektet innan avtalen. Avtalet har förtydligats i denna del i enlighet enligt med de intentioner som förevarit.

Sammantaget anser stadsledningskontoret att principöverenskommelsen, efter förtydligandet kan godkännas.

Som bilaga redovisades:

Principöverenskommelsen med förtydligande under 8 § Föresättningar för överenskommelse,